

Praktische implementering van de eerste federale COVID-19-screeningcampagne in de ROB's-RVT's

Omzendbrief voor de 12 Brusselse ROB's-RVT's die geselecteerd zijn voor de eerste reeks testen

9 april 2020

Om te trachten de epidemie onder controle te krijgen, is het belangrijk om de zieke, maar vooral ook de niet-zieke dragers van het virus zo snel mogelijk op te sporen. De federale regering initieert en coördineert de intensivering van onze capaciteit om te screenen op het coronavirus.

De eerste fase van die versnelling gaat nu in: de federale overheid heeft een eerste reeks testen ter beschikking gesteld van 12 rusthuizen (rustoorden voor bejaarden) en rust- en verzorgingstehuizen (ROB's-RVT's) om de verspreiding van het virus in deze gemeenschappen in kaart te brengen. Bewoners van ROB's-RVT's zijn personen die een hoog risico lopen. Daarnaast zijn ROB's-RVT's plekken waar het virus zich extra makkelijk kan verspreiden door het grote aantal personen dat in contact komt in en met deze concentratieplaatsen. Daarom moet iedereen die in deze instellingen komt getest worden, of ze nu symptomen vertonen of niet.

Het doel is om een momentopname van epidemiologische situatie in deze ROB's-RVT's te verkrijgen. Dat moet toelaten maatregelen te treffen om de verspreiding van de epidemie in de getroffen ROB's-RVT's in te perken.

Het is onze plicht deze risicopersonen niet alleen te beschermen, maar ze ook de nodige zorg en hulp te verstrekken. Net zoals in ziekenhuizen zal het positief geteste zorgpersoneel met lichte symptomen (zoals gedefinieerd op blz. 6) of zonder symptomen niet worden aan de kant geschoven. De personeelsleden in kwestie zullen moeten blijven voortwerken, maar wel alle mogelijke beschermingsmaatregelen nemen om besmetting tegen te gaan. Vanuit collegiaal standpunt is het belangrijk dat we zorg kunnen blijven verstrekken aan de bewoners.

Na deze eerste reeks testen in de 12 ROB's-RVT's die geselecteerd werden wegens de ernst van de situatie daar, kondigt de federale overheid een nieuwe reeks testen aan in de komende dagen. Daarbij zal men ernaar streven alle bewoners en het personeel van de ROB's-RVT's te screenen.

Het RIZIV neemt de kosten voor de testen op zich.

De voorgestelde test is een PCR-screening. Het gaat om dezelfde test als in de ziekenhuizen. Voor deze test geldt een hoge specificiteit en een sensitiviteit van ongeveer 70%. Anders gezegd: bij een positief resultaat is er geen twijfel, maar bij een negatief resultaat is er een kans dat de test het virus niet heeft gedetecteerd. Een positieve PCR-test vormt geen indicator voor de mate van besmettelijkheid.

De basisprincipes die ten grondslag liggen aan deze omzendbrief kunnen nog evolueren in toekomstige testfases, als aanpassingen nodig zouden blijken.

Wie voert deze testen uit?

In overleg met de instellingen zijn het de coördinerend artsen die deze testen uitvoeren en coördineren in alle ROB's-RVT's. Ze kunnen uiteraard worden ondersteund door een team dat door de directie is ingesteld.

Wij helpen u!

Iriscare zal alle 12 geselecteerde ROB's-RVT's contacteren om er zeker van te zijn dat het materiaal voor de afname door het ROB-RVT geschikt en toereikend is. Indien operationele steun nodig is, zal AZG vrijwillig steun verlenen aan de CRA om de uitvoering van de tests op poten te zetten. Laat ons dit weten wanneer Iriscare contact met u opneemt. AZG zal dan zo snel mogelijk contact opnemen met de ROB's-RVT's die dit wensen.

Wie schrijft de test voor?

Op individueel niveau moet de beslissing om een test uit te voeren door een arts worden genomen.

In elk rust- en verzorgingstehuis schrijft de CRA (of de arts die fungeert als CRA in de rusthuizen) de tests voor of organiseert het voorschrijven van tests als die nog niet zijn voorgeschreven door de behandelende arts.

Wie moet er getest worden?

Het doel is om alle bewoners en personeelsleden te testen.

Als het aantal testen dat door de federale overheid wordt aangeleverd echter niet voldoende is, wordt voor de testen de volgende prioriteit voorgesteld:

- Categorie 1: Het verzorgend personeel, met inbegrip van stagiairs, met symptomen (verkoudheid, hoest, keelpijn, ...) die sinds het begin van de symptomen nog niet positief hebben getest, met inbegrip van het arbeidsongeschikt personeel, op de dag dat het terug komt werken na de arbeidsongeschiktheid;
- Categorie 2: Bewoners met symptomen (verkoudheid, hoest, keelpijn, ...) die nog niet positief hebben getest sinds het begin van de symptomen;
- Categorie 3: het zorgpersoneel zonder symptomen;
- Categorie 4: het niet-zorgpersoneel (al dan niet met symptomen) dat in contact komt met patiënten;
- Categorie 5: bewoners zonder symptomen;
- Categorie 6: het niet-zorgpersoneel met symptomen dat in contact komt met de rest van het personeel.

Als er nog testen over zijn, kunnen ook de leden van het zorgpersoneel die ten minste 14 dagen eerder positief hebben getest, de personeelsleden die drie dagen eerder negatief hebben getest en de personen voor wie de CRA dat noodzakelijk vindt, worden getest.

Personeelsleden die afwezig zijn zonder doktersattest worden ook verzocht zich te laten testen.

De CRA moet Iriscare op de hoogte brengen als er eventueel testen op overschot zijn.

Niemand kan verplicht worden een test uit te voeren, tenzij op aanmaning van de arts-gezondheidsinspecteur volgens de voorwaarden bepaald in de ordonnantie van 19 juli 2007 (notif-hyg@ccc.brussels).

Alle personeelscategorieën van het rusthuis mogen getest, worden ongeacht hun statuut: contractueel personeel, uitzendkrachten, personeel in opleiding, vrijwilligers ...

Testmateriaal

De ROB's-RVT's ontvangen de testen met het beschermingsmateriaal van de federale overheid. Iriscare gaat trouwens door met materiaal leveren. Iriscare zal alle ROB's-RVT's opnieuw bevoorraden op woensdag 15 april.

De doos met de testen bevat ook een handleiding voor de afnames en de praktische regels voor de registratie en de raadpleging van de resultaten. Die aanbevelingen gaan ook als bijlage bij deze nota.

De registratie van de testen gebeurt online. Volg de aangewezen procedure. Controleer goed op de site vermeld in de handleiding het moment waarop de uitgevoerde tests kunnen opgenomen worden, met naleving van de timing vermeld in de handleiding.

Resultaten

De resultaten zullen 48 tot 72 uur na verzending aan het labo beschikbaar zijn. De testen moeten worden teruggestuurd volgens de procedure beschreven in het formulier, niet naar uw gebruikelijke laboratorium.

Wie heeft toegang tot de resultaten?

- De geteste persoon en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- De coördinerend en raadgevend arts;
- De huisarts van de geteste persoon (als die vermeld is op de testaanvraag);
- De arts van de cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College.

Gezien de huidige door de WGO uitgeroepen noodtoestand ten gevolge van de pandemie en op basis van de ordonnantie van 19 juli 2007 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het Brussels Gewest wordt de geteste personen gevraagd het resultaat van de test mee te delen aan de coördinerend arts of de dienstdoende huisarts. Die kan dan het resultaat meedelen aan het management van de instelling, als die informatie nodig is wegens de noodtoestand in verband met de pandemie, en enkel met de bedoeling de epidemie zo goed mogelijk het hoofd te bieden. Als de geteste persoon weigert om het resultaat van zijn test te laten meedelen, kan de voorschrijvend arts desondanks de coördinerend arts inlichten als hij meent dat de lichamelijke integriteit van derden in gevaar is en de integriteit van anderen op geen enkele andere manier kan beschermd worden.

Als een vermoedelijk met COVID-19 besmette persoon weigert een test te ondergaan en de CRA meent dat er een risico bestaat voor de lichamelijke integriteit van derden, kan hij de arts-gezondheidsinspecteur van de GGC (notif-hyg@ccc.brussels) inlichten, die de nodige schikkingen zal treffen volgens de situatie op basis van de praktische regels en voorwaarden bepaald in de hogervermelde ordonnantie van 19 juli 2007.

De cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College zal een globaal geanoniseerd verslag van de ROB's-RVT's opstellen.

De resultaten zijn enkel nuttig als ze binnen de instelling een cohortebeleid in gang zetten. Dit berust op de onderstaande logica, die ook wordt weergegeven in de tabellen onderaan het document. In de mate van het mogelijke:

- moet eerst het personeel dat positief werd getest op COVID-19 en dat asymptomatisch of licht symptomatisch is de bewoners behandelen die positief zijn voor COVID-19.
- behandelt het personeel dat negatief werd getest op COVID-19 de bewoners die negatief zijn voor COVID-19.

Eenmaal de resultaten gekend zijn, kan AZG specifieke raad en ondersteuning bieden over de invoering van dit cohortebeleid.

Procedure

De dozen met de testen bevatten documenten waarin de procedure voor de afname van de testen wordt toegelicht.

Als er een orale en niet een nasofaryngeale wissel bij zit, gebeurt de afname peritonsillair + diep nasaal. Beide methodes hebben een gelijkaardige sensitiviteit bij symptomatische patiënten. Bij symptomatische patiënten heeft een afname diep nasaal een sensitiviteit van 97% ten opzichte van een nasofaryngeale afname.

De procedure vergt individuele bescherming: ten minste een chirurgisch masker en bril, een schort en handschoenen indien beschikbaar. Strikte handhygiëne is essentieel. Tijdens de testen moet het risico op besmetting tot een minimum worden beperkt.

- Er wordt ook gevraagd een lijst op te stellen met de namen van de geteste personen, hun INSZ-nummer, het nummer van de test en of ze al dan niet symptomen vertonen. Een afschrift van deze lijst moet aan de cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College worden bezorgd (notif-hyg@ggc.brussels).
- Het wordt aangeraden om vooraf het personeel uitleg te geven over het doel van de screening en wat er moet gebeuren indien men positief test (zie beslissingsboomdiagram).
- Het wordt ook aangeraden een opleiding te organiseren over de beschermingsmaatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De test beschermt niet tegen het virus; het zijn strikte hygiënische en cohorteringsmaatregelen die de verspreiding ervan moeten indijken.

Een test duurt gemiddeld 10 minuten. Probeer hier rekening mee te houden in de planning.

Voor technische vragen over de test kan u terecht bij dokter Hercot (0490 14 01 54).

FAQ:

Waarom asymptomatische personen testen?

Het virus verspreidt zich enorm snel en al veel rusthuizen zijn getroffen. Daarom proberen we via het testen van asymptomatische personen, bewoners en werknemers, de verspreiding van het virus binnen de instelling in kaart te brengen.

De testen vormen geen vervanging van de individuele beschermingsmaatregelen, het dragen van een masker en de handhygiëne, die men moet treffen in residentiële instellingen die personen opvangen met een verhoogd risico op complicaties in het licht van de COVID-19-epidemie.

Als een persoon negatief is, moet die opnieuw worden getest?

Neen, behalve als er symptomen die overeenkomen met die van het virus later worden opgemerkt.

Als u vandaag negatief bent, kunt u wel degelijk besmet zijn zonder dat de test dit opgespoord heeft of u kunt nog steeds besmet worden nadat de test al is uitgevoerd. Daarom is het belangrijk altijd de hygiëneregels toe te passen.

Waarom vraagt mijn werkgever om te blijven werken terwijl mijn test positief is?

De personeelsleden met weinig (een verkoudheid) of geen symptomen en die positief zouden getest zijn, worden verzocht te blijven werken als hun gezondheidstoestand het toelaat en de behoeften van de dienst dat vereisen. De instellingen die personen opvangen, moeten immers het welzijn van de bewoners waarborgen en de diensten blijven verlenen die ze de bewoners horen aan te bieden. Bijgevolg en voor zover er geen alternatief is, heeft het handhaven van de dienstverlening de overhand op het mogelijke risico de ziekte over te dragen. Nieuwe personen inzetten ter vervanging van positieve personen in het rusthuis zal het risico op het overdragen van de ziekte verergeren.

Gelet op de noodtoestand verbonden aan de pandemie, de hoge overdraagbaarheid van het virus en de noodzaak om de dienstverlening aan de opgevangen personen te kunnen blijven waarborgen, mag het onvrijwillig overdragen van de ziekte noch civielrechtelijk noch strafrechtelijk als een fout worden beschouwd. Als de werkgever de vereiste en in zijn macht liggende maatregelen neemt om de overdracht van het virus te beperken waarbij hij tegelijk de continuïteit van de dienstverlening waarborgt, kan hij niet aansprakelijk worden gesteld als een persoon besmet wordt. Evenmin kan de werknemer die de door zijn werkgever gevraagde hygiënemaatregelen toepast, aansprakelijk worden gesteld als hij de ziekte overdraagt. Om de aansprakelijkheid vast te stellen, zou het bewijs moeten worden geleverd, dat ofwel de werkgever ontoereikende aanbevelingen deed, ofwel de werknemer de aanbevelingen onvoldoende toepaste.

Hoe kan ik weten of ik immuun ben?

Momenteel is er in België geen gevalideerde serologische test waarmee kan worden bevestigd dat iemand immuun is. Sneltests zijn in omloop maar hun geldigheid is niet gewaarborgd.

De overheden werken aan de ontwikkeling van een betrouwbare test. Die test zal waarschijnlijk eerst worden voorbehouden aan het zorgpersoneel en aan het personeel dat in contact komt met risicogroepen. Die test zou niet beschikbaar zijn voor begin mei.

Tania Dekens

Leidend ambtenaar

Praktische implementering van de eerste federale COVID-19-screeningcampagne in de ROB's-RVT's

Voor het personeel van de ROB's-RVT's

Symptomatisch			Asymptomatisch	
Positief getest sinds het begin van de symptomen?				
Ja	Neen			
	Positieve test	Negatieve test	Positieve test	Negatieve test
Geen nieuwe test!	In geval van lichte symptomen en als de behoeften van de dienst dat vereisen: voortwerken en een chirurgisch masker dragen tot de symptomen gestopt zijn en minstens 14 dagen	Een chirurgisch masker dragen tot de symptomen gestopt zijn. In 30% van de gevallen wordt er vals negatief getest	Als de behoeften van de dienst dat vereisen: voortwerken met PBM's ¹ en de gebruikelijke hygiënemaatregelen toepassen, en dit voor minstens 14 dagen Bij voorkeur werken met bewoners in cohorte met COVID-19 of positief geteste bewoners	Gebruikelijke hygiënemaatregelen
Anders of in geval van ernstige symptomen (nieuw en acuut respiratoir syndroom en een lichaamstemperatuur hoger dan 38 °C): de persoon in kwestie moet niet in het ROB-RVT werken tot zijn medisch getuigschrift verloopt	Anders of in geval van ernstige symptomen (nieuw en acuut respiratoir syndroom en een lichaamstemperatuur hoger dan 38 °C): de persoon in kwestie moet niet in het ROB-RVT werken tot zijn medisch getuigschrift verloopt		Als de organisatie van de dienst dat toelaat --> 7 dagen isolatie thuis	

¹PBM's: persoonlijke beschermingsmiddelen

Praktische implementering van de eerste federale COVID-19-screeningcampagne in de ROB's-RVT's

Voor de bewoners van de ROB's-RVT's

Symptomatisch			Asymptomatisch	
Positief getest sinds het begin van de symptomen?				
Ja	Neen			
Geen screening	Positieve test	Negatieve test	Positieve test	Negatieve test
	Cohortering / isolatie gedurende 14 dagen vanaf het begin van de symptomen Bewoner moet een chirurgisch masker dragen als hij of zij de kamer / de cohorte verlaat	Gebruikelijke hygiënemaatregelen Verdere observatie van de klinische toestand	Cohorte / isolatie gedurende 14 dagen vanaf het begin van de symptomen Bewoner moet een chirurgisch masker dragen als hij of zij de kamer / de cohorte verlaat	Gebruikelijke hygiënemaatregelen Verdere observatie van de klinische toestand